

Alper UZUN

**TÜRK HUKUKUNDA
İŞ ORTAKLIKLARI VE
VERGİLENDİRİLMESİ**

onikilevha
KURUMSAL YATIRIM VE DANIŞMANLIK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ORTAK GİRİŞİM (JOINT VENTURE) VE İŞ ORTAKLIKLARI

A. GENEL OLARAK ORTAK GİRİŞİM (JOINT VENTURE).....	5
1. Ortak Girişimin Ortaya Çıkışı ve Tarihçesi	6
2. Ortak Girişimin Tanımı.....	9
3. Ortak Girişimin Temel Özellikleri.....	12
4. Ortak Girişimin Türleri.....	13
a. Kuruluş Şekillerine Göre Ortak Girişimler	14
(1) Sözleşmeye Dayalı Ortak Girişimler	14
(2) Sermayeye Katılnalı Ortak Girişimler	15
b. Gerçekleştirilen İşbirliğinin Niteliğine Göre Ortak Girişimler	16
(1) Yatay Ortak Girişimler.....	16
(2) Dikey Ortak Girişimler.....	16

c.	Ortakların Niteliklerine (Taraflara) Göre Ortak Girişimler	17
	(1) Devletlerin veya Kamu Tüzel Kişilerinin Kendi Aralarında Oluşturdukları Ortak Girişimler.....	17
	(2) Devletler ve Kamu Tüzel Kişileri İle Özel Hukuk Gerçek ve Tüzel Kişileri Arasında Oluşturulan Ortak Girişimler	17
	(3) Özel Hukuk Gerçek ve Tüzel Kişileri Arasında Oluşturulan Ortak Girişimler	18
d.	Vergisel Açından Ortak Girişimler.....	18
	(1) Kazançları Ortaklar Nezdinde Vergilendirilen Ortak Girişimler	18
	(2) Kazançları Kendi Nezdinde Vergilendirilen Ortak Girişimler	18
5.	Ortak Girişimin Türk Hukukundaki Yeri.....	19
6.	Ortak Girişimde Ortaklığı Oluşturanların Hak ve Borçları.....	21
	a. Sermaye Koyma Borcu.....	21
	b. Kâr ve Zarara Katılım.....	22
	c. Ortaklığın İdaresi ve Temsili.....	22
	d. Rekabet Etmeme Yükümlülüğü.....	23
7.	Ortak Girişimin Benzer Ortaklıklardan Farkları.....	23
	a. Ortak Girişimin Konsorsiyumdan Farkı.....	23
	b. Ortak Girişimin Holding ve Şirketler Topluluğundan Farkı	26
	c. Ortak Girişimin Şirket Birleşmelerinden Farkı	28
	d. Ortak Girişimin Anglo-Sakson Hukukundaki “Partnership”ten (Tüzel Kişiliği Bulunmayan Ortaklıktan) Farkı.....	29
	e. Ortak Girişimin Kartel’den Farkı.....	30
	f. Muhtelif İşbirliklerinden Farkları	30
B.	İŞ ORTAKLIKLARI	31
	1. İş Ortaklıklarıyla İlgili Yasal Düzenlemeler	32
	2. İş Ortaklıklarının Hukuki Niteliği	34

İKİNCİ BÖLÜM
İŞ ORTAKLIKLARININ KAZANÇLARININ
VERGİLENDİRİLMESİ

A. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN İŞ ORTAKLIKLARI.....	37
1. Genel Olarak.....	37
2. İş Ortaklıklarının Kurumlar Vergisi Mükellefi Olabilmesi İçin Aranılan Unsurlar.....	40
3. İş Ortaklıklarının Kurumlar Vergisi Mükellefiyeti Tesis Etmesi	42
4. Kurumlar Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmesinin Avantaj Ve Dezavantajları.....	46
B. İŞ ORTAKLIĞININ KURUMLAR VERGİSİ ANLAMINDA VERGİSEL YÜKÜMLÜLÜĞÜ	48
1. Matrahın Tespiti.....	48
a. Kurum Kazancı.....	48
b. İndirilecek Giderler.....	50
c. Kabul Edilmeyen Giderler.....	51
(1) İş Ortaklığında Örtülü Sermaye Uygulaması	53
(2) İş Ortaklıklarında Örtülü Kazanç Dağıtımı.....	54
2. Beyan Ve Ödeme	55
3. Stopaj Sorumluluğu	57
a. Kurumlar Vergisi Stopaj Sorumluluğu.....	57
b. Gelir Vergisi Kanunu Uyarınca Stopaj Sorumluluğu	58
4. Vergi Kolaylıkları.....	59
C. KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFİ OLMAYAN İŞ ORTAKLIKLARININ DURUMU.....	59
1. Genel Olarak.....	59
2. Adi Ortaklığın Gerçek Kişi Ortakları ve Adi Ortaklığın Stopaj Yükümlülüğü	61
3. Adi Ortaklığın Kurumlar Vergisi Mükellefi Ortakları	62

D. İŞ ORTAKLIĞININ KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFİYETİNİN SONA ERMESİ.....	63
1. İşin Bitimi.....	64
2. İş Ortaklığının Sona Ermesi.....	65

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
DİĞER VERGİLER VE MALİ
YÜKÜMLÜLÜKLER AÇISINDAN İŞ
ORTAKLIKLARI

A. VERGİ USUL KANUNU AÇISINDAN İŞ ORTAKLIKLARI.....	69
1. İş Ortaklıklarının Vergi Usul Kanunu Açısından Yükümlülükleri.....	70
2. İş Ortaklıklarının Vergi Borçlarından Dolayı Mâli Sorumluluk	72
3. Vergi Cezalarında Sorumluluk.....	75
4. İktisadi Kıymetler İçin Amortisman Ayrılması.....	76
5. İktisadi Kıymetlerinin Değerlemesi	77
B. KATMA DEĞER VERGİSİ AÇISINDAN İŞ ORTAKLIKLARI...79	
1. Katma Değer Vergisine Tâbi Olacak İşlemler	80
2. Katma Değer Vergisi Mükellefiyetinin Başlangıcı ve Sona Ermesi	82
3. Beyan ve Ödeme	83
4. Katma Değer Vergisi Sorumluluğu	83
C. DAMGA VERGİSİ AÇISINDAN İŞ ORTAKLIKLARI.....	84
D. SERVET VERGİLERİ AÇISINDAN İŞ ORTAKLIKLARI	86
E. VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ GİDERİLMESİ VE DAVA EHLİYETİ.....	88
F. DİĞER MALİ YÜKÜMLÜLÜKLER.....	90
G. İŞ ORTAKLIĞI ORTAKLARINCA ELDE EDİLEN KÂR VE ZARARIN PAYLAŞILMASI.....	92

---

1. İş Ortaklığınca Elde Edilen Kazancın Ortaklarca Paylaşımı ve Vergilendirilmesi.....	92
a. Gerçek Kişi Ortaklara Dağıtılan Kazançlar.....	93
b. Kollektif ve Adi Komandit Şirket Statüsündeki Ortaklara Dağıtılan Kazançlar.....	94
c. Kurum Ortaklara Dağıtılan Kazançlar	95
2. İş Bitiminde Ortaya Çıkan Zararın Durumu	95
SONUÇ	99
KAYNAKÇA	105